ч. 250 (11.218). Львів, вівторок 8. листопада 1927. Poсztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На перехрестних стежках.

Львів, 7. листопада 1927.

Остання соймова сесія відложена до дня 28. листопада, себ-то до дня законного закінчення каденції другого сойму. З усею певністю можна твердити, що посли другого сойму вже не найдуться в салі б. інституту для благородних дівиць — не лише в ролі законодавців, але навіть в ролі статистів, щоби вислухати декрету про офіційне закінчення каденції сойму. Восьмихвилинне засідання сойму в дні 3. ц.м. було останнім засіданням біжучого сойму. Не лише обективно (з огляду на осягнену депреціяцію значіння сойму), але й субєктивно (зі становища уряду) сойм перестав уже істнувати, закінчив своє животіння. Що так, а не інакше слід оцінювати витворену ситуацію, свідчить про те трус, переведений державною поліцією в помешканні українських послів: Підгірського, Козицького, Дмитрюка і сен. Карпинського. Уряд односторонно став мабуть на становищі, що посольська незайманість перестала вже його вязати — навіть формально, бо фактично не респектував він її ніколи у відношенні до „меншостевих“ послів, як свідчить про це поведінка з білоруськими послами.

Внаслідок відложення останньої „звичайної“ (бюджетної) сесії витворилася така атмосфера, немов би сойм уже був розвязаний, немов би парляментарна леґіслятива зовсім зникла й уряд став її єдиним переходовим представником. І справді, з усього видно, що сойм перестав виконувати свої функції — навіть пасивно.

Сойм закінчив своє безславне життя. Може й добре сталося, що саме цей другий сойм утратив голос і значіння та що він не мав змоги провести до кінця свої широкі пляни в справі зміни виборчої ординації до сойму, закону про збори і закону про самоврядування.

Але що буде дальше? Чи будуть переведені вибори до сойму в законно приписаному речинці, чи може будуть відложені, як і „надзвичайна“ та „звичайна“ сесія сойму? Ось питання, які вимагають відповіди.

В частині польської преси зявилися поголоски, немов то уряд не має наміру негайно розписати виборів до сойму і сенату після 28. листопада. В часах усяких найдивовижніших несподіванок і така можливість не є виключена. Та одночасно рухливість уряду і партій вказує на те, що така несподіванка ледві чи допустима. Ми бачимо, як урядові чи наближені до уряду чинники розкладають польські партії; як вони перевели розкол в народовій робітничій партії і серед пястівців; як вони одночасно сціплюють консервативні групи та переводять обєднання своїх довіренників: партії праці, союзу направи республики і пястівців зпід знаку сен. Бойка. Підривання істнуючих партійних орґанізацій ведеться не лише на польському фронті, але й на „меншостевому“. Жидівські ортодокси вже приєднані для уряду, туди хиляться й сіоністи. Проти українських політичних партій висувається не лише істнуючі совдофільські групи (Даниловича й [illegible]), але й нову під назвою „мо[illegible]істичної всестанової орґанізації“. Поруч з тим відбувається ґальванізація „старорусьских“ моґіканів. Білорусів ослаблено вже давніше, перевівши розгром Білоруської Громади. Та це ще не кінець. Чим блище буде до виборів, тим все новими несподіванками будуть урядові і півурядові стратеґи заскакувати громадянство. Тенденцією уряду є: розкладати або підривати дотеперішні партійні організації шляхом штучного творення нових, а одночасно орґанізувати довкола себе партійні новотвори або сціплювати „опозиційні“ відломки істнуючих партій. З якою метою роблено би це все, колиб уряд не мав наміру переводити виборів?

В парі з тим зазначується незвичайна рухливість польських політичних партій і то в більшій мірі партій, що деклярували свою відданість урядові марш. Пілсудського. Ясно, що це теж є наглядним показчиком передвиборчої горячки. До тогож уряд марш. Пілсудського досі все формально тримався букви закону і конституції. Важко було би допустити, щоби ту свою тактику припинив він після закінчення каденції сойму.

Нерозписання виборів до сойму було би елімінуванням парляменту, себто ліквідацією парляментаризму, а тим самим проголошенням явної диктатури. Це було би неминучістю також тому, що з кінцем ц. р. кінчаються повновласти уряду, а джерелом влади уряду є якраз сойм. Усунення цеї установи, яка є джерелом влади диктаторського уряду було би рівнозначне з обезправненням самого уряду. В консеквенції уряд утратив би правну санкцію і мусів би шляхом нового перевороту утверджувати свою владу, доводячи до зміни правного устрою держави. А такий крок у створених умовинах, в крайно невигідній ґеоґрафічній конфіґурації, при надмірі пального матеріялу — є необчислимим у наслідках ризиком, на яке не дозволять собі і найбільші ризиканти.

Польща, її устрій і напрямні державної політики без сумніву находяться на перехрестних стежках. А сталося це не після травневого перевороту, тільки кілька літ перед ним. Польща найшлася на похилій устроєвій площині тоді, коли сойм, ухваливши демократичну конституцію, почав постійно її ломити. Травневий переворот був нічим іншим, тільки продовженням і частинним льоґічним завершенням сутньо протиконституційної акції сойму. З тією хвилею питання устрою Польщі ввійшло у нову фазу. Зовсім природно, що устроєвий шлях польської держави ще незакінчений. Але без глибших потрясень устроєва квестія може бути розвязана лише на парляментарному терені. Було би незрозумілим, протиприродним і дивоглядним, колиб нинішні державці хотіли розвязувати це важливе, основне питання позапарляментарним шляхом, коли будучий (третій) сойм має права конституанти (зміни конституції). Думаємо, що уряд марш. Пілсудського не залишить нагоди, щоби перевести намічені ним (очевидно тайно) устроєві зміни конституційно-парляментарними засобами. Колиб це йому не вдалося, тоді прийшла би на черґу друга розвязка: октроювання державного устрою.

Все це наглядно доказує, що поширювана поголоска про можливість нерозписання виборів до сойму і сенату не має під собою ніякої основи. Навпаки, з усею певністю можна твердити, що вибори відбудуться і то в законному речинці. Наші політичні чинники вже сьогодні мусять мати на увазі певність виборів і негайно поробити підготовку відповідно до нововитвореної ситуації.

Внутрішня кріза в Румунії.

Боротьба за корону.

Румунія стала по смерти старого короля ареною всяких змов і політичних інтриґ, які родяться, зникають і знов родяться біля порожного тепер румунського престола. Всі ті події пригадують забуті вже у світі всякі двірські афери та камарильні інтриґи на европейських пануючих дворах минулих віків.

По смерти короля всевладним паном ситуації став, як відомо, Братіяну, що відсунув від престола колишнього престолонаслідника кн. Карла, післав його на вигнання і став фактичним диктатором Румунії. Вінже є і одиноким реґентом в імени дитини-короля, теперішнього наслідника румунського престолу. Бо всі інші члени реґенційної ради втратили вже нині всякий вплив на внутрішню політику Румунії, а в тому числі і амбітна королева-вдова. Паном положення є Братіяну. Та дуже сильно на тому становищі він себе не почуває.

Братіяну прийшов до влади після повалення кабінету Авареску, який вів без сумніву анґльофільську та італьофільську політику. Прихід Братіяну до влади започаткував наскрізь франкофільську політику. Авареску між іншим підготовив і заключив був італійсько-румунську угоду в справі нафти, яку Братіяну заразже по приході до влади анулював. Правда, обіймаючи владу виголосив Братіяну програмову промову, в якій заявив, що дружба з Англією буде стояти на першому місці. Одначе був це тільки маневр. Румунія стала під проводом Братіяну франкофільською, що на випадок конфлікту анґльо-французьких інтересів на Балкані малоб для Анґлії дуже відемну вартість. Ще більше прикрою стала політика Братіяну для Мусолінія, який має на Балкані дуже багато немалих і немаловажних політичних інтересів.

Тому ніщо дивного, що у своїй боротьбі проти Братіяну міг Авареску рахувати на підтримку Анґлії та Італії як на чотири тузи. Боротьба ця велася довго, але останніми часами приняла дуже яркі форми, форми від яких може сильно потрястися або й розсипатися Румунія. Проти політики Братіяну вспіла зорґанізуватися досить сильна внутрішня опозиція, яка дуже скріпла, коли селянсько-національна румунська партія відмовилася ввійти до урядового бльоку. Лідерів національно-селянської партії разом з аварескіянцями вдалося приклонникам прогнаного архикн. Карла притягнути до державної змови, що зміряла до ревіндикації прав Карла до корони і до негайного проголошення його королем. Особу архкн. Карла Авареску вже намагався раз використати у боротьбі з Братіяну перед смертю короля. Тоді він хотів вимогти від старого короля Фердинанда відновлення прав для Карла до корони. Одначе це йому не вдалось. Тепер увійшли в гру і посторонні чинники, особа архкн. Карла і його роля у боротьбі з Братіяну стала знов актуальною. Лідери національно-селянської партії, погодившись з Авареску та іншими опозиціоністами, рішили скликати на 27. жовтня зїзд партії до Семигороду і там проголосити Карла королем. Ініціятори змови ввійшли в контакт з Карлом, запропонували йому як умовину розрив з панею Лупеску, а він на все це погодився. Нема сумніву, що Карло не дав своєї згоди на пропозицію без порозуміння з заінтересованими у перевороті чужодержавними чинниками. Видно був певний вдатности перевороту, коли розійшовся навіть з п. Лупеску, яка передтим була причиною втрати його прав до корони.

Справа була зайшла так далеко, що Карло передав через емісаря опозиції, аварескіянця Мануйлеску, давнього віцеміністра скарбу в кабінеті Авареску, для ініціяторів і реалізаторів перевороту вже готовий маніфест до румунського народу. Братіяну мав про всі ті заходи докладні відомости і в найкритичніший момент взявся паралїжувати всю підготовчу роботу опозиції. Вертаючого від арх. Карла Мануйлеску арештував на границі та відібрав від нього всі документи разом з маніфестом і листами до провідників опозиції. Діставши такий обильний доказовий матеріял про змову Братіяну приступив до репресій. Самого Мануйлеску віддано під військовий суд, уведено цензуру всіх телеграм, що йдуть за границю, сконсигновано військо в столиці та в Семигороді, де у Кронштаді мав відбутися зїзд національно-селянської партії, а сам зїзд заборонено. Від тієї хвилі й усякі відомости з Румунії дуже скупі та неясні.

Одначе незважаючи на те відомими стали дві важних події, а саме: збройні сутички між військом і селянами, що мали місце біля Букарешту і викрадення політичних документів з помешкання арх. Карла в Парижі. Самозрозуміло, що опозиція, особливож національно-селянська партія не зложить зброї навіть при початих репресіях Братіяну. Не хоче складати зброї і арх. Карло, про що він недвозначно заявив кореспондентам ґазет. Отже в Румунії почався внутрішній бій, якого там ще не було. Найважніше при тому те, що в ньому починають брати активну участь селяни, особливо семигородські. Є це факт теж досі в Румунії невиданий. Противники Братіяну використовують проти нього невдоволення селян з теперішніх аґрарних відносин. А активний виступ селянства і розворушення його може містити у собі зародки не то зміни уряду і покликання Карла на престол, але щось гірше, бо взагалі зміну всего державного устрою. Події в Румунії приковують тепер увагу політичного світа. Можливо, що Братіяну вдасться репресіями „успокоїти“ невдоволених, але це мало правдоподібне. Та скоро побачимо, як там уложаться внутрішні відносини та чи вони матимуть познаки тривкости.

Радянська Україна

Київ промисловою базою Правобережжя.

З радянської преси довідуємося, що урядові кола рішили підприняти інтензивні кроки біля поширення та збільшення промислового виробництва в самому Києві. Мотивом для цього є те, що Київ намічено на пролетарську базу для цілого Правобережжя. З уваги на те, має він стати осередком т. зв. легкої індустрії, заснованої на сирівцях цілого Правобережжя. Київську металеву індустрію реорганізується у звязку з творенням у ньому українського тресту середнього машинобудівництва. Спеціяльну увагу звертається при організації тресту на такі заводи Києва, що виробляють цвяхи, кабель, так звані англійські бочки, водоміри, манометри та інше. Один з цехів заводу т. зв. „Ленінової Кузні" став самостійним заводом ім. Артема для виробу машин шкіряного промислу. Завод „Фізико-Хемік" буде виробляти годинники. Приступають до будови нового великого млина (18 тисяч пудів денного промолу), великої фабрики взуття, що буде виробляти міліон шістьсот тисяч пар річно, підготовляють будову нової величезної фабрики цукру. Дехто зве тепер Київ українськими Атенами у культурному розумінні. І зовсім слушно, бо там містяться всі централі української культури під проводом Академії Наук. Тепер хочуть Київ зробити ще й наскрізь пролетарським центром, бо „нам (тобто комуністам) не однаково, — сказав голова київського виконкому Любченко Панас — в якому оточенні працюватимуть наукові центри України — міщанському, чи пролетарському". Отже поспішно приготовляють для української науки в Києві „пролетарське оточення".

Досліди над Золотими Воротами.

Інспектура охорони памяток культури в УСРР веде досліди над Золотими Воротами. Довкола Золотих Воріт ведуть розкопки фундаментів і т. зв. короткої стіни Зол. Воріт. Розкопками кермує пр. Ляскоронський. — Вони вже дали поважні успіхи в напрямі пізнання будівельних методів княжівської доби. Попри розкопки відбуваються і докладні поміри Зол. Воріт під проводом проф. Моршлевського. Фонди на ті праці дала Украпаука і київський відділ народньої освіти при виконкомі.

Памятник Коцюбинському.

Всеукраїнська Академія Наук звернулася до Раднаркому України з проханням побудувати памятник українському письменникові і громадському діячеві покійному М. Коцюбинському. Рада Народніх комісарів повідомила Академію, що при народньому комісаріяті освіти зорганізовано в тій справі окрему комісію. Біля будови памятника М. Коцюбинському заходилися довший час у Виниці, де навіть виставлено тимчасовий памятник.

Тиждень ліса на Україні.

Від минулого року введено на Україні т. зв. тиждень ліса. Завдання в тому, щоби засадити якнайбільшу скількість дерев і залісити як найбільше площ. Минулого року засаджено богато парків, скверів та інших дільниць громадського значіння 2.526 гектарів. Крім того обсаджено річки, дороги і гостинці на довжині 2.898 кільометрів. Цього року мають засадити протягом тижня ліса 50 міліонів штук деревини. Головна управа державних лісів і розсадників відпускає деревину даром. Раднарком підготовляє проєкт закону про охорону дерев. Селянам передано досі мілїон гектарів ліса без права корчунку.

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

ПІСЛЯ РЕВІЗІЇ В УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ.

Варшава, 6. листопада 1927.

Досі не стверджено відки взялася в мешканнях українських послів сконфіскована комуністична бібула. Весь матеріял у тій справі передано прокуратурі при карнім суді. Соймові сфери пояснюють, що ревізії не можна назвати нарушенням права екстериторіяльности сойму, бо переведено її не в соймі, а в соймовім готелі. Президія сойму розглядає тепер справу, чи є це нарушення права екстериторіяльности. Пос. Підгірський запротестував у марш. Ратая проти ревізії та заявив, що валізи з комуністичними паперами не є його. Зате забрано йому записники і спомини.

РЕВІЗІЇ І АРЕШТУВАННЯ У ЛЬВОВІ.

Львів, 7. листопада 1927.

Львівська поліція перевела ревізії серед львівських комуністів, а то у мешканнях: Фр. і Володимира Шмаля, Германа Шварца, Вол. Кізлика, Фед. Румуна (всі гарбарські робітники) і шевця Іллі Калятинського. Сконфісковано комуністичні папери. В арештах задержано: Фр. Шмаля, Герм. Шварца, Вол. Кізлика й Іл. Калятинського. Арештованим закидають, що готовилися до комун. пропаганди з нагоди 10. роковин революції.

ЧИ ПРЕСОВИЙ ДЕКРЕТ ОБОВЯЗУЄ?

В Острові (Великопольща) відбувся на днях процес перед карною палатою окр. суду проти редактора „Ґазети Козьмінськ-ої" Ів. Мавровича. Обвинувачений помістив у „Ґаз. Козьм." статтю „Фашизм, католицизм і моральна санація", в якій було м. і. сказано, що безвіроісповідна, протикатолицька преса втішається далекойдучою піддержкою. Уступ цей сконфіскував староста в Козьміні, а суд конфіскату затвердив. Внесення оборони, щоби суд переслухав редакторів „народових" ґазет на доказ, що твердження згаданої статті основане на правді, суд відкинув. Тому оборонець на правних основах доказував, що пресові декрети, на яких основується обвинувачення, втратили обовязуючу силу з хвилею як сойм відкинув їх. Суд прихилився вповні до внесень оборони й увільнив обвинуваченого.

ДОГОВІР МІЖ СХС І ФРАНЦІЄЮ.

Білгород, 6. листопада 1927.

Король Олександер приняв на авдієнції міністра закорд. справ Марінковича. Міродатні кола впевняють, що югославянський уряд поінформував англійський, французький і італійський уряд, що в найближчому часі буде підписаний договір приязни між Югославією і Францією. Мін. Марінкович виїадить до Парижа.

ПОВІНЬ В АМЕРИЦІ.

Париж, 6. листопада 1927.

Тутешнє видання „Шікаго Трібюн" подає з Ню Йорку, що втрати, спричинені останньою повінню в стейті Вермонт перевищають 25 міл. долярів. Найдено тіло губернатора стейту Вермонт Джексона його заступників та 7 інших людей. Потверджують вісти, що у місцевостях Монтпеле і Бар згинуло 200 людей. Стейт Вермонт майже весь під водою, яка переливається вже на терени стейту Массачузетс.

ПІДВИШКА ОПЛАТ ВІД СВІТЛА, ВОДИ І ТРАМВ. БІЛЄТІВ.

Урядовий комісар м. Львова Стшелецький на конференції з пресовими заступниками в ратуші говорив про бюджет м. Львова, що видатки потрібні на направу доріг і т. д. Щоби покрити видатки підвишиться оплату за світло на 10 проц. ціни білєтів із 20 сот. на 25, водопроводний податок з 3.6 на 5 проц. чиншу.

ПЕРЕДВИБОРЧА АКЦІЯ У ЛЬВОВІ

Львів, 7. листопада 1927.

В неділю рано приїхав до Львова посол Косцялковський. На двірці ждали на нього шеф штабу ДОК VI. полк. Коц, шеф виділу безпеченства львівського воєвідства майор Рутковський і кс. Духовський, віцепрез. Партії Праці у Варшаві. Присутній був і пос. Ільків. Пос. Косцялковський конферував, щоби довести до фузії Партії Праці із Зв. Направи Жечипосполітей.

ЗІ СПОРТУ.

Україна—У. С. С. К. — 7:1 (4:0).

Біржа.

Гроші.

Доляр 8·86·00—8·86·50, канадійський доляр 8·84·00—8·85·00.

Збіжже.

Пшениця двірська 45·25—46·25, пшениця селянська 43·25—44·25, жито 36—37·50, ячмінь бровар. 38·75—40·75, ячмінь на яливо 33·5—35·50, ячмінь пастівний 31·00—32·00, овес 34·00—35·50, кукурудза румунська 31·00—31·50, бараболі рафовані 6·50—7·25, фасоля біла 45—55, фасоля колірова 53·50—55·50, горох пів-вікторія 72—82, горох полевий 45—55, бобик 36·25—37·25, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 34·00—35·00, льон 60·00—63·00, ріпак озимий 60·50—62·50, мука пшенична 40-проц. 83·00—83·50, мука пшенична 50-проц. 76·00—76·50 мука житня 65-проц. 59·00 ґрисік кукурудз 52—53, мука кукур. 34·75—35·75, отруби житні 23·75—24·25, отруби пшеничні 23·50—24·00, крупи гречані 73·00—74·50, пшоно 71·25—75·25, крупи ячмінні 62—66, конюшина червона 265—295, мак синій 115—135, мак сивий 85—105, мішки ютові, нові 1·70, мішки уживані 1·50—1·60.

Ярослав Окуневський.

Українська вдача.

III. Чорна Рада.

Навістила Америку повінь. Ріка Міссісіпі виступила з берегів і залила величезні простори землі, людські оселі змела і міста позаливала. Зійшлися американці, потворили комітети по всім закутинам своєї великої землі. Кожний комітет автономний, а всі разом мають одну ціль. Хоч американський уряд і свій, що походить з вибору громадян, то мішатися до ратункової акції громадян йому не дозволять. „Це наша громадська справа, ми її беремо в свої руки і ми її переведемо" — кажуть американці. Енергія, почуття громадського обовязку, почуття своєї громадянської чести, самопевність та віра в свою справність і силу.

Навістила українські землі яка халепа, напр. повінь, або найшлася яка пекуча і болюча справа, як от навчання дітвори у рідній мові, тоді знайдуться й між українцями люди з громадянським почуттям, які громадські справи відчувають болюче.

Закликають громаду на збори.

Збирається громада поволеньки, повагом. „Мені не казали". „Моя хата з краю". Сходиться одна десята, четверта, а може й третя частка з тих, яких намічено. Сидять, позіхають, ждуть.

А тимчасом між громадою йдуть приватні балачки на тему: „я такий бідний, такий бідний". Тема стає загальною і прибирає жалібний тон: „кривда нам діється". Розжалобилися до сліз.

Коли так нишком душу розвели у щирій жалісній балачці, то один, та другий або третій сваток тишком-нишком виходить. „І без мене буде". Покидати товариство не прощаючись з ніким називають у нас виходом по англійськи. Я протестую проти цього. Це звичай чисто український. Ніхто так спритно тишком-нишком і так зручно не вміє зловити клямки знадвору і дати нурка, особливо у випадку, як хтось закликає до добровільних датків на яку ціль, як українці. Це їх питоменна вдача.

Врешті після довгого ждання на пізних Іванів виступає який добродій і довго, предовго і задовго, звичайно жалібною нотою розводиться про ціль зборів. Громада киває головами і нишком позіхає.

Ставлять резолюцію: взивається ц. к. уряд, щоби негайно (на таке часом собі покірний українець позволить) зробив те, або те, або дав гроші на те, або те.

А зложивши роботу на чужі плечі, розходяться збори в почутті сповненого обовязку і вдоволені по своїм домівкам.

Гірше стоїть справа як на зборах найдеться гурток людей з громадським почуттям і закликає громаду до самодіяльности, до творення комітету, який взяв би переведення справи в свої руки. Іван не приймається, Гриць не хоче, Петро втік з хати вже заздалегідь.

Врешті з бідою зложили комітет. Склався свій виборний уряд.

З громади встає чоловік і відзивається: Треба би, щоби комітет подбав про те, або те, щоби манна небесна до нас прийшла, щоби мені місток до мойого обійстя зробили і т. п. всякі найріжнородніші накази й обовязки.

З вибором комітету, на якого плечі в виді наказів і обовязків перенесли збори роботу і відповідальність, переміняється громада в Чорну Раду.

Ніхто з громади це чує ніякої симпатії до комітету, ніхто не почувається до обовязку співпраці. Всі стоять як один на початку в вижиданні, що з того буде, відтак іде по кутках більше або менше злослива критика, а потім наклепи чим далі тим голосніші про голову і комітетових, словом всім і кожному зокрема з чоботами в душу залазять.

Коли якого добродія на горячім вчинку приловиш, як він ті наклепи поширює і бреше та притягнеш до відповідальности, то він: „та я паноньку нічого не кажу, то тільки люди таке пусте говорять". Словом: „Злодіїв у нас нема, самі люди крадуть".

Наслідки наклепів і тієї руйнуючої роботи виявляються на слідуючих зборах, коли комітет здає звіт зі своєї діяльности. З одного боку комітет, а з другого всі інші — в опозиції. З голови паси друть, на комітеті сухої нитки не лишають.

Українська Чорна Рада то єство безіменне, тупе, глухе, яке, коли своєю безформною масою по якім полі перевалиться, все розібе, розторощить, в саламаху поверне, по ній остається все хаос, руїна, анархія.

Великий Богдан своєю гетьманською булавою розторощив череп одному і ланцюхами до гармати прикував другого, як в його обозі почала зароджуватися Чорна Рада. І мав спокій у своїй державницькій роботі. За його гетьманських наслідників Чорна Рада козацька довела до Великої Руїни. Іван Мазепа, той останній державник український з гетьманською булавою через Чорну Раду, що збунтувала козаків, програв Полтаву і скінчив на вигнанні у Бендерах. А в „Історії Руссов" завели опісля українці плач над розторощенням гетьманщини.

І Центральна Рада і Гетьманство і Директорія і галицька Національна Рада мали свої Чорчі Ради. „Наплювати на Україну, як вона не буде по моїй рецепті, перепишуся в румуни, чехи, поляки, москалі або німці". І таке бувало!

По всіх селах і містечках України, в усіх ділянках нашого політичного і культурного життя, стрічаємо між громадою свою Чорну Раду. Пізнати їх по тім, що вони до якоїнебудь позитивної роботи не охочі. Критиканти, фразери, опозиціоністи за всяку ціну! Юрба без Я, без імени, без відповідальности. Розвалю, розторощу! Опісля як усі люди доброї волі розігнані, потолочені, як уся посуда побита, жаль і плач, і задний розум: коли би знаття, що таке з того вийде, тоби...

Отся проклята наша емоціональність без переваги розуму над нею, сліпа завзятущість, а опісля задний розум, отсе гангрена, що точить наш організм.

Городенка 24.X. 1927.

P. S. Сміття своєї хати на вид перед двері не виноситься. Погана птиця, що своє гніздо каляє. Старий жовчник! пессиміст! — чую голоси.

З великою радістю в серці вивів би я перед очі земляків цілу ґалерію людей позитивної праці, людей високих ідей і великої сили волі та зложив свої образи в книгу, як той англієць Carlyle, що написав Hero Worship. (Почитаня героїв). В своїм довгім житті здибав я між українцями і таких людей, хоч мало, але тих моїх знакомих Чорна Рада розбила, розторощила, в глухий кут загнала.

Надіюся, що хтось інший щасливіший напише життєписи великих наших героїв позитивної роботи і великої енергії. А мучеників, тих затоптаних толі і я помяну. — Я. О.

З католицького руху.

Зїзд Української Христ. Организації.

6 серпня 2. п. м. відбувся у Львові в салі „Української Бесіди" І. Зїзд організаторів Української Христ. Организації (УХО). В нарадах брали участь відпоручники всіх Ординаріятів, львівських христ. тов. товариств, а також делегати христ. організацій жіноцтва й акад. молоді.

Зїзд отворив голова Центр. Комітету о. крил. Т. Галущинський, виголосивши програмову промову про цілі й завдання УХО. По виборі президії в складі о. К. Кузича (гол.), о. М. Дорошкого (заст. голови), п-і Зиновії Кушнець та п. Адамовича Андрія (секретарі) виголосив ідеологічний та організаційний реферат о. Т. Галущинський, реферат про католицьку пресу п. Іван Гладилович.

По рефератах розвинулася жива дискусія, після якої ухвалено резолюції, в яких одобрено дотеперішню акцію Центрального Комітету, підчеркнено, що заборолом нашої національної культури є греко-кат. церква й рішено поборювати атеїзм, вільнодумство, сектантство, масонство і безконфесійність. Окремо зазначено, що історичним завданням гр.-кат. церкви є стати помостом для зединення церков, тому зїзд станув на становищі необхідности праці в напрямі культурного посередництва між католицьким Заходом і православним Сходом при повнім збереженні нашого обряду. Інші резолюції торкаються організаційних справ УХО (творення по округах місцевих кружків УХО, скликання І. загального українського католицького зїзду і поширення католицької преси. Органом УХО є тижневик „Нова Зоря".

НОВИНКИ.

— Шальом Аш і Шварцбарт. Із Парижа передають звістку, що цими днями приймав бенкетом у своїй хаті відомий жидівський письменник Шальом Аш, колишні — Шварцбарта. Великою є сила расової крови, що бє в голову навіть тим, які головою працюють! Чи можна уявити собі, щоби визначний письменник якої іншої нації складав поклін людині з таким минулим як Шварцбарт і за такий учинок!

— Недугу Гайне Медіна мають обовязково голошувати всі при перших її обявах або навіть при підозрінні. Такий є розпорядок м-ства внутр. справ.

— Арештування львівського банковця. У Львові арештували неабияку „рибу": бувш. директора державного земельного банку у Львові д-ра Яна Канського, що недавно подався до димісії після ревізії переведеної в його банку варшавською централею. Відповідатиме він за зловживання державним грошем, тому, що з легкою рукою давав позички інституціям і одиницям, з якими був звязаний політичними та особистими симпатіями. Д-р Канський від вересня мешкав у Тарнові, де має друкарню і дім; хоча він предложив лікарське свідоцтво, прокуратура дала приказ привезти його на вул. Баторія.

— Бандитизм по селах. Пишуть нам: Ще не минуло ще півтора місяця, як в селі Летня біля Меденич, дрогобицького повіту вбито вистрілом з кріса чесного громадянина Василя Середяка, а вже село Летня сплямлене новим, страшним злочином убивства. Бандитизм в селі поширився до тої степени, що сьогодні вже навіть в білий день не можна перейти безпечно селом. В селі гуляє шайка бандитів та злодіїв, які вбивають та обкрадають господарів. Хоч неодин у ночі і чує як злодії крадуть його добро, та мусить сидіти тихо. Буває, що бандити вночі узброєні в кріси ходять по вулицях. Не знати, чи найдеться в селі, ще бодай 10 прц. господарств, яких ще злодії не обкрали. Село Летня розтягнене на 7 км. так, що патролюючий нічю жандарм ніяк не може перешкодити розгуляним шайкам. Ось новий страшний злочин, з дня 1 листопада ц. р. о год. 2 в ночі. Шайка узброєна в кріси, день перед злочином вибралась у ночі до господаря Михайла Жука, виносити з ями бараболї. Коли господар почув це, вибіг на двір, одначе злодії повтікали. Слідуючої ночі госп. Михайло Жук стеріг зі сусідом свойого добра та коли вискочивши із засідки пустився за одним в погоню, тоді другий з шайки, що стояв на сторожі, вистрілом з кріса положив госп. Михайла Жука трупом на місци. Куля пройшла крізь серце. Тої ночі таки хтось прибив картку до дверий війта, на якій написано було названє убийника та де треба за ним шукати. На другий день на підставі цієї картки та слідства арештовано членів шайки Палащу, Диньку та ще двох, які сидять в арештах повітового суду в Мединичах. При ревізії знайдено у Диньки два кріси та багацько набоїв. Це вже третій випадок убивства в цьому році, не числячи всяких „різанин" та порозбиваних голов і т. п. В селі панує великий страх, так, що з вечера не стрінеш вже нікого на вулиці. Члени шайки це переважно люди, які пішли були з москалями в Росію, а опісля збольшевизовані вже, вернули назад в село. Село Летня, це давня капапська твердиня. Сьогодні вже всі з деякими вимками українці. У селі є кооператива та молочарня „Маслосоюзу". На жаль, немає ще читальні.

— Заздрість львівського поліцая. Коли поліцай є заздрісний то стає небезпечним як Отело, бо кожної хвилини може стріляти. Львівський кінний поліцай Ян Колек стає перед судом наслідком своєї страшної заздрости. Оженившись із молодою дівчиною хутко із нею розсварився і покинув її. Коли ж небавком потім уродилась йому донька, почав жінку відвідувати, під впливом батьківських почувань. Але сварок не покинув, підозріваючи жінку в зраді: Одного дня вивів її з хати, щоби їй показати буцімто того, з яким вона його зраджує і негайно стрілив до неї тричі із револьвера. На щастя, рука в нього тремтіла; він тільки постріляв жінку в двох місцях. Хотів і сам застрілитись, але куля теж здерла йому тільки шкіру; хотів кинутись під трамвай і під ним тільки розбив собі голову. Одним словом: смерть не хотіла ні його ні його жінки. Подружа пара вилічилась із ран, за той час куля, яка зачіпила голову поліцая вплинула добре на його мозок і пан Колек із жінкою та вже парою дітей зявився в суді, щоби відповідати за намагання вбити жінку. Він виправдується тим, що терпів на манію переслідування. Суд бачучи, що його стріли вийшли на добре йому та його жінці, певне його звільнить від кари.

— Темна хроніка. Поліція почала перешукувати помешкання, де, як сподіється, мешкають усякі небеспі птахи без документів, але з предметами чужої власности. — Талановитим „промисловцем" є крамничник із Сокаля Стибель, що маючи молочарню та крамницю, вмів одночасно виказатись безробітним у Камінці Струмиловій і взяти за рік із фонду безробітних 535 зол. підмоги. — У Мразниці, в нафтових бюрах Союзу промисловців львівські вломники розбили касу, щоби взяти із неї весь капітал: 30 зол.

— Як ми передбачували: звістки про знижку пашпортів на чужину були тільки поетичним зітханням. Нове міродатне півофіціяльне „джерело" через уста преси заявляє, що уряд не має покищо наміру знизити оплат на закордонні пашпорти, лякаючись, щоби разом із людьми за кордон не втікло забагато гроша.

— Рекорди. Найбільший посольський гонорар одержав посол варшавського сойму Анусяк, який увійшов на опорожнене місце посла Понятовського. Складав він посольську присягу на останнім соймовім засіданні, яке тривало 8 хвилин, а одержав за цей час 128 зол. пенсії, отже 2 зол. 13 с. за кожну секунду своєї... присутности. — Американська дама з міста Тульс, стейту Оклагома, звана Мері Фарман, доказала, одним рекордом, що жінки вміють бути обєктивніші як мущини. А саме: вона розводиться із своїм мужем, бо він має „нестерпний характер". А щоби процес удався, вибрала собі найкращого місцевого адвоката. А що найкращим місцевим адвокатом є... її муж, то вона поручила йому свою справу. Тепер містер Фарман має боронити на суді своєї жінки... проти себе і доказувати, що він як муж є справді „нестерпний". Якщо ця американська звістка не є звичайним жартом, тоді треба признати, що американське законодавство, яке дозволяє на такі штуки є теж рекордове. — Рекордовим суддею та ошуканцем в одній особі можна вважати суддю із Міскольч на Мадярщині Тарнея, який ошукував державний скарб у такий спосіб: коли когось засуджував, приготовляв завсіди два засуди, — один, на якого підставі обвинувачений мав заплатити гривну і другий — звільняючий. Гривну стягав до власної кишені, а звільняючий осуд прикладав до актів. Тарней утік до Німеччини.

— Скандал в англійській церкві. Одна з найбільших церков у світі, собор св. Павла в Льондоні, був цими днями сценою небувалого видовища. У менті, коли епископ Бірмінгему, д-р Барнес, увійшов на проповідницю, виступив проти нього один визначний парох і крикнув голосно, що він еретик і що повинен виступити з церкви, заки не покається за свої гріхи. Надаремно вдарили в органи, щоби заглушити промову, звернену проти епископа. Священик щораз сильнішим голосом піддержував свої твердження і покинув собор разом із кількасот вірними, співаючи гимни. Вина д-ра Барнеса в тім, що він в отвертім листі до архиепископа Кентербері заявив потребу обновити старі догми в той спосіб, щоби погодити їх із здобутками сучасної науки. На цьому тлі повстала в англійській пресі жива дискусія.

— Ідея ощадности. Пропаганда ощадности в Швеції, що розвивається незвичайно сильно, найшла таку оригінальну ідею до заохоти громадян: літак, кружляючи над містом, скидав уник книжечки ощадности, де була посвідка держ. каси, що предявник цієї книжечки має в касі вже 5 кор. Хто найшов таку книжечку йшов до банку і доповнював цю суму своєю вкладкою.

— Театральний скандал у Берліні. У державнім театрі Шілєра у Берліні під час вистави нової комедії „Тих пять із джезбенду" Йоахімсона, після 5-ої сцени один глядач у партері встав і заявив голосно, що це скандал виставляти таку марноту в державнім театрі. Частина публики приєдналась до цього голосу, почала свистати і домагалась звороту грошей при касі. Режісер прохав невдоволених, щоби вийшли з театру. Пєсу ледви докінчили при половині глядачів.

— Індіяни проти християнства. У Монтреалі зібрались представники ріжних індіянських племен на конференцію в справі своєї віри. Всі вони: ірокези, могакси, онеіди, онанбеги, конюги і сенекаси були до цього часу християнами. Але з християнством не в силі вони зжитись і рішили, що „Бог білих приніс їм самі нещастя, бо відобрав їм свободу та всі права, а не дав за це нічого". Тому індіяни вертаються до своєї старої віри: поганського культу Маніту.

— Оригінальна ліга. Невідомо за чиїм почином: якого лікаря чи філянтропа, повстає в ріжних столицях Европи оригінальна ліга: ліга боротьби з цілунком. Це не жарт, а найправдивіша правда. Бактеріольоги обчислили, що один цілунок в уста в силі перенести 40.000 зародків недуги. Виходить, що цілунок тисячі разів небезпечніший, ніж курення або алькоголь. Така ліга має незвичайне значіння для країв, де донині лишився звичай цілуватись із знайомими в уста при зустрічі та прощанні, як нпр. у росіян і в таких інституціях як жіночі школи, де дівчата витаючись, цілують себе безліч разів. Але треба признати, що згадана ліга поширюючи свою діяльність, зверне одночасно увагу на незвичайну дорогоцінність цілунку, який у нинішній добі майже вийшов з моди. Відвідувачі кіна будуть відтепер ще з більшим подивом глядіти на фільмових героїв, які перебувши всі безодні смерти на закінчення не лякаються наразитись на 40.000 бацилів і легкодумно цілуються!

— Світова всячина. У Льондоні відкрили новий антисептичний середник „Монсоль", який можна вживати при шкірних недугах, недугах кишок і горла, а який виключає затроєння організму. — Італійська національна комісія для боротьби з новою молою дістала признання від папи за свою успішну діяльність. — Туреччина по останнім списку має 12,142.000 населення, а Константинопіль ще 800.000. — У Римі вибудували нову оперу, яка перевищає своєю технікою славну оперу в Гамбурзі; постановка кожної опери коштуватиме від 150.000 до 200.000 лірів. — Шаляпін розвівся із своєю жінкою після 30 літ спільного життя. — У фабриках авт біля Парижа, у Віляркур, вибух склад із 9000 літр. бензини; згинуло 2 робітників. — Біля побережа Камчатки потонуло 10 японських кораблів, що ловили риби; з ними 150 моряків.

— З кіна. У кіні „Аполльо" архитвір данської фабрики Нордіск „Останній усміх блазна" з Каріною Бель, Ґестом Екман і Моріс Де Фероді.

— Коли всі львівські українці будуть купувати цукорки тільки в склепі „Фортуни Нової" на Руській ч. 17!

— Кушнірська робітня Петра Карпяка є при вул. Курковій ч. 11 а, І. пов. на ліво.

Дописи.

СУДОВА ВИШНЯ. (Спростування на допис: До відносин у місті і повіті). Підписана Управа Українського Народного Дому в Судовій Вишні просить на підставі § 33 прес. закона помістити слідуюче спростування на уміщений допис у Вашому часопису з дня 11. і 13. жовтня 1927 ч. 226 (11194) і 228 (11196) під заголовком „Судова Вишня (До відносин у місті і повіті)" на такім самім місці і тими самими черенками як була уміщена вище згадана допись: Неправдою є, що цілим Укр. Нар. Домом кермує п. д-р Петро Гайдучок, а правдою є, що цілий заряд цего дому спочиває в руках Управи, де спершу був справником п. Теодор Бобак, по нім п. Володимир Гаєцький, емер. судия, а щойно по його резигнації перед двома місяцями обняв функції справника міщанин п. Григорій Клос. Неправдою є, щоби інтелігентам вступ до Українського Нар. Дому був заборонений, а правдою є, що загал членів цеї інституції побачивши роботу п. Бобака і других, котрі за ним побиваються, відсунувся від них, не маючи до них жадного довіря. Неправдою є, що п. д-р Гайдучок усунув п. Теодора Бобака яко представника місцевої інтелігенції, лише за мимі палуживття. Правдою є, що п. Бобак і тов. докопали неоправданого дефіциту на суму 6.278 зол. 81 гр. і манка товарового на квоту 2.707 зол. і 2 гр. Правдою є, що п. Бобак приймаючи вкладку ощадности від другого члена Управи п. Степана Біленького до ч. книги ощадности 177 в квоті 700 зол. замінив цю квоту без відома других членів Управи і Надзірної Ради на претенсію долярову в квоті 112.5 ам. долярів, а відтак від цеї твердої валюти наказав п. Теодор Бобак виплачувати другому членому Управи п. Степанови Біленькому на власну руку відсотки 9 прц. місячно з місячною капіталізацією. Правдою є, що п. Теодор Бобак затягав подібні позички еще у інших осіб і платив їм так само від твердої валюти еще висші відсотки. Правдою є, що п. Бобак спроваджуючи муку вагоново до пекарні Укр. Нар. Дому не злаштував окремого магазину, лише дав вільний вступ до неї всім покликаним і непокликаним особам, був глухий на кількакратні упімнення зі сторони Надзірної Ради, а коли показалося товарове манко, старався оправдати себе в цей спосіб, що він завірив пекаревн на тій підставі, що цей пекар перед принятєм його на посаду зобовязався перед п. Бобаком у формі подання руки, що ані він ані ніхто з його окруження не возьме для себе ані одного кг. муки. Правдою є, що п. Бобак за всі вище наведені і т. п. учинки був Надзірною Радою завішений в урядуванні дня 18. 4. 1926 р. Правдою є, що п. Бобак боячися відвічальности за нанесену шкоду, переніс зараз еще перед Загальними Зборами Укр. Нар. Дому, які відбулися 4. 7. 1926, цілий свій маєток який посідав на свою жінку актом нотаріяльним з дати Судова Вишня дня 14. 6. 1926 до ч. реп. 2231. Правдою є, що п. Бобак за ці вище наведені закиди оправдувався на Загальних Зборах дня 4. 7. 1926 в той спосіб, що він не розуміється на бухгальтерії, а за всі вище наведені зловживання винні є ті, котрі вибрали його на Загальних Зборах до Управи. Правдою є, що Загальні Збори на внесок Контрольної Комісії по вислуханні оборони п. Теодора Бобака ухвалили не уділити Управі абсолюторії, а що більше ухвалили цілу справу віддати до суду. Правдою є, що п. Теодор Бобак не згодився і не хоче досі згодитися на полагодження повищої справи в дорозі мирового суду і що в наслідок сего теперішна Управа змушена була на тій підставі внести на п. Теодора Бобака і товаришів донесення карне, в наслідок котрого ведуться доходження карні проти п. Теодора Бобака і тов. до чспр. У. 871/27. Правдою є, що оборонець п. Бобака на повищі закиди сконструував оборону в цей спосіб, що поставив питання до судді: „чи можливе є, щоби чоловік найчесніший в Судовій Вишні міг бути злодієм", не підносячи зрім висше згаданого запиту жадної іншої річевої оборони. Неправдою є, що д-р Гайдучок займає помешкання даром, а правдою є, що за занятє ним помешкання платить два рази більше як суддя поляк п. Маріян Колдджин. Правдою є, що в тяжких хвилях став нам д-р Петро Гайдучок з великою допомогою, стративши безінтересовно дуже багато часу і енергії і його заслугою є, що Укр. Нар. Дім був у силі протягом одного року покрити дефіцит з минувшого року. Неправдою є, що Укр. Нар. Дім не проявляє тепер ніякої діяльности, а правдою є, що всі галузі підприємства дуже гарно розвиваються. Правдою є, що пекарня, котра за цілий час урядування Теодора Бобака виказала по році дефіцит 112 зол. 36 гр. і то в хвилях найкраще сприяючих до її розвитку, тепер в богато тяжчих часах приносить пересічно нетто чистого місячного прибутку около 400 зол. Неправдою є, що меценас д-р Петро Гайдучок старався колинебудь розбивати збори, а правдою є, що на Загальних Зборах дня 4. 7. 1926 вибрано його до Надзірної Ради, а коли він відмовився від принятя вибору і зрезигнував, присутні члени на тих самих Загальних Зборах не приняли його резигнації і другий раз вибрали його до Надзірної Ради. Неправдою є, що меценас д-р Петро Гайдучок не дозволяє на вправи для Тов. „Лугу" і ставив найріжнородніші перешкоди іншим культурним товариствам. Правдою є, що місцева читальня „Просвіти" має від Укр. Нар. Дому даром два гарні покої, де відбуваються всякі сходини. Правдою є, що тов. „Луг" відбуває досі на великій салі вправи, а ніякі перешкоди зі сторони Управи полягали на тім, що Управа Укр. Нар. Дому домагалася від Ради тов. „Луг" щоби вона наказала своїм членам справити сандалики на ноги до вправ, бо від

болота, нанесеного чобітьми і від підков псулася свіжо-вставлена паркетова підлога. Правдою є, що Рада тов. „Луг" до просьби Управи Укр. Нар. Дому не хотіла приноровитися і вправи відбуваються дальше з чобітьми на салі. Правдою є, що в будинку Укр. Нар. Дому міститься приміщення для „Рідної Школи" і що Управа Укр. Нар. Дому стягала від своїх гуртівних доставців муки пів прц. для „Рідної Школи". Неправдою є, що через мецената д-ра Петра Гайдучка нема в Судовій Вишні кредитової інституції і що через нього Укр. Нар. Дім не розвинув досі жадної діяльности в тім напрямі. Правдою є, що в Судовій Вишні істнувало кредитове товариство „Віра" і завдяки помочі сего товариства „Віра" вибудовано перед війною гарну камяницю „Українського Нар. Дому". Правдою є, що завдяки зусиллям п. Івана Осипа Тритяка, дотеперішного найбільшого противника д-ра Петра Гайдучка, зліквідовано кред. тов. „Віра" через зфузіонування його з Укр. Нар. Домом і то з початком 1923 р. в часі, як д-ра Гайдучка не було ще в Судовій Вишні. Неправдою є, що п. Теодор Бобак затягнув позичку в Центробанку на урядження пекарні, будови шопи, вставлення паркетової підлоги і на вистарання концесії на сіль. Правдою є, що приміщення пекарні, це є окремий будинок з цілим урядженням істнував ще до війни. Правдою є, що позичку в квоті 638.28 ам. долярів затягнув п. Теодор Бобак без дозволення Надзірної Ради на спроваджування соли, крім сего лишив довгу в міністерстві за сіль на квоту 2500 зол. і порожний магазин помимо, що сіль повинна була сама оплатитися. Правдою є, що в наслідок неоправданого дефіциту на суму 6.278.04 зол. не могла Управа Укр. Нар. Дому вистаратися в жаднім більшім банку кредиту, а може це зробити аж тепер коли вище згаданий дефіцит вже покритий. Правдою є, що Укр. Нар. Дім обслугує 12 кооператив, котрі може Управа Укр. Нар. Дому на бажання 9 підписаних на дописі кождого часу вичислити. — За Торговельно-споживчу спілку „Український Народній Дім" у Судовій Вишні підписані: **Григорій Клос, Іван Качмарик, Марійн Кушин і Юрас Стах.**

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Тиждень Ґімназії в Рівному.

ЗБІРКА ЖЕРТВ НА УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ.

Батьківський Комітет рівенської української ґімназії подає нижче наведене справоздання про результати збірки під назвою „Тиждень Ґімназії", яку влаштовано в цьому році в користь ґімназії. Збірка відбулася в рівенському, здолбунівському і костопольському повітах. Зібрано до пушок (в золотих): в Межиріччу 94.50, в Заставю 46.45, в Гощі 56.90, в Тучині 111.87, в Городку 29.24, в Рівному 426.29, в Шпанові 26.96, в Басовому Куті 23.92, в Корці 129.10, в Клевані 85.36, в Олександрії 30.89, в Кустині 14.11, в Здолбунові в Острозі 331.91, в Костополі 82.50. Разом зібрано до пушок 1.493.29 зол. Зібрано по підписним листам 1.543.03 зол. Від окремих осіб прийшло 368.01. Разом зібрано 3.404.33 зол. Витрачено на друкування відозв і підписних листів а також на розїзди 160.60 зол. Лишилося 3.243.73 зол. З цеї суми передано до каси ґімназії 3.190.04 зол. Лишилося в касі Батьківського Комітету 53.69 зол.

Рівночасно Батьківський Комітет висловлює свою щиру подяку всім тим громадянам та інституціям, що складали щедрі жертви на ґімназію, а також тим часописам, що вмістили на своїх сторінках відозву Комітету. Зокрема Комітет дякує рівенській і острізькій „Просвітам" і їх читальням, Союзові Українок у Рівному, а також членам збірочного комітету при Батьківському Комітеті і всім поодиноким особам, що допомагали переведенню збірки. Комітет вважає за свій обовязок підкреслити, що українське громадянство виявило повне зрозуміння значіння нашої середньої школи, радо відгукнулося на заклик Комітету і завдяки тому тільки ґімназія одержала значну матеріяльну підмогу, таку потрібну їй у тяжку хвилю, коли вона, дійшовши високого рівня з педагогічного і морального боку, мусить ще поборювати труднощі матеріяльного характеру. — Голова Комітету: *Іван Оболонський.* Секретар: *Василь Сочинський.*

З концертової салі.

Перед концертом Галі Левицької.

В звязи з фортепяновим вечером п. Галі Левицької, який відбудеться в понеділок 7. ц. м. у салі Муз. Т-ва ім. Лисенка, подаємо в скороченні рецензійні замітки німецьких критиків, які появилися з нагоди власного концерту пяністки у Відні в році 1922, дохід якого, як і тим разом, призначила пяністка на добродійні цілі (тоді на голодуючих на Великій Україні).

Відома зі своєї строгости віденська критика висловилася тоді про дебют української пяністки з великим признанням. І так д-р Фельбер у „*Wiener Morgenzeitung*" пише: „П-а Г. Левицька, дуже талановита молода пяністка, влаштувала фортепяновий вечір в користь голодуючих на Україні. Вона має прекрасні музикальні основи й виказала в сонаті Бетовена, як і в прелюдії хоралі і фузі Цезара Франка, що вона доросла до тяжких пяністичних завдань". Рівнож муз. критик „*Neues Wiener Tagblatt*-у" Т. Кралік хвалить музикальні прикмети пяністки, підносячи зокрема її еластичний удар і співучий, здібний до модуляції тон, а невмолимий д-р Юлій Корнгольд з „*Neue Freie Presse*" звертає особливу увагу на заокруглені ударення і високомузикальне почуття української пяністки.

Також у празькім органі „*Ceske Slovo*" з травня 1923 р., з нагоди виступу пяністки на Шевченківськім концерті в Празі, пише муз. рецензент: „Концерт в память 60-тих роковин Т. Шевченка доповнено ще деклямацією п. Дорошенкової і фортепяновими творами, які відограла п. Г. Левицька таким мистецьким способом, що звернула на себе найсильнішу увагу на тому гарному й повному глибокого настрою вечері.

В програму львівського концерту пяністки входять такі твори, як: *B-moll* соната Шопена, Шуберта *impromptu B-dur*, кілька дрібніших творів Брамса, концертовий етюд Ліста: „Мазепа", головнож прецікавий і прекрасний, у нас уперше виконуваний твір російського композитора М. Мусорґського п. з. „Картина одної виставки", Твір сей повстав на основі акварель і рисунків архітекта В. Гартмана. „Променада", „Злидень", „Старий замок", „Город у Туілерях", „Бики", „Балет куряток у лушпинках", „Самуїл Гольденберг і Шмуйле", „Базар в Ліможі", „Катакомби", „Хатка на курячій ніжці" і на закінчення „Великі Ворота в Киві" — ось наголовки поодиноких картин, які просто в геніяльний спосіб перетоплює композитор в музику. На концерті разом з програмками буде поданий основний коментар до цього пребогатого змістом, епохального твору.

Можна надіятися, що концертом тим зацікавляться якнайширші круги нашого громадянства, тимпаче, що він принесе слухачеві подвійну користь: мистецьку насолоду і сповнення громадянського обовязку, себто влекшення долі потерпівшим від повені.

Зі спорту.

Змагання У.С.С.К. з „Зорею".

В доповненні замітки „Зі спорту" („Діло" з 2.XI. ц. р.) хочу дещо сказати про змагання Українського Студентського Спортового Клюбу (У.С.С.К.) дня 30.X. ц. р. з „Зорею" та про зацікавлення спортом серед нашого студентства. Про самі змагання нема що розписуватися, хіба лише слід згадати, що гіршими вони бути не могли. Причина цього лежить у крайній байдужности членів вище згаданого студ. клюбу. З грачів, які брали участь у змаганнях проти „Беркута" та для яких похвала в „Ділі" в своїх наслідках показалася передчасною, явилося всього двох. Інші не почувалися до обовязку прийти, тому, що або злегковажили собі робітничу дружину, або час змагань посвятили для інших розривок. Щось подібне може статися хіба тільки у нас! Бідний голова Студ. Клюбу мусів перед самою грою просити всіх, хто тільки попався під руки, щоби роздягався та ставав до змагань. І так зліплена дружина (в девятку!) розіграла змагання. Варто було бачити усмішку в часі вербунку грачів на устах членів „Зорі", а ще більше заглянути в їх душі, щоби переконатися, що вони тоді думали про студентів, тих будучих носіїв спортової культури, людей, що мають виховувати молодь, сталити її характери та вщіплювати у неї почуття обовязку. І не самі змагання, ані відношення воріт входить тут у гру. Причина тут дещо глибша. Студ. дружина, після запрошення „Зорі", повинна була явитися точно та в повному складі, як це було в „Зорі" — та показати тим „меншим" братам, що їх не легковажить, щоб такими змаганнями закріпити взаїмне довіря. Хто над цим призадумається, цей мусить признати мені рацію, що подібного роду імпрези мають ще й глибші цілі, їх суть лежить у витворенні взаїмного довіря і співжиття. Вони позволяють нам ближче пізнатися, вони є тим звеном, що лучить ученого з неученим, словом — вони мають національно-виховуючий вплив. З цього виходячи, треба висказати догану тим, що за ці змагання поносять вину. На мою думку винен тут голова Студ. Клюбу і референт копаного мяча, а також члени, що не цікавляться нічим, чекаючи кожний зокрема на устне запрошення. Говоримо про Студ. Олімпіяду, а навіть нарікаємо, що ми в них не можемо брати участи, а забуваємо рівночасно, що до Олімпіяди треба солідної підготовки, що не вистарчить сама балачка про неї. Надіюся, що голова Студ. Клюбу скличе в короткому часі загальний збір Т-ва, щоби призадуматися над плеканням фізичної культури в часі зимового сезону. *Йосафат Гнатів.*

Змагання силачів.

Змагання атлетів у салі польського „Сокола" при вул. Зіморовича добігають кінця. Слабших з них, що в дотеперішній боротьбі не вдержалися, „висортовано", лишилися до остаточних, рішаючих змагань тільки Орленко, Перелєс, Брила, Штерс, Штекер і Каван. За пальму першенства боротимуться по всякій правдоподібности Штекер і Каван, третє місце здобуде мабуть бельґієць Штерс. Щодо Орленка, то він в останньому часі підупав, потерпівши поражку в змаганнях з Брилою (здискваліфікований), Штерсом, Штекером і Каваном. Виглядів на здобуття чолового місця Орленко не має ніяких.

ОПОВІСТКИ.

Маркіянове свято у Львові. Філія „Просвіти" ім. Маркіяна Шашкевича у Львові уладжує дня 8. листопада 1927 р. Маркіянове Свято. В год. 12. вполудне відправиться в церкві Преображення Госп. при вул. Краківській соборна панахида при участи духовенства львівської округи й муж. хору „Сурма". По панахиді в год. 12·30 відбудеться у великій салі „Народнього Дому" Святочний Народний Концерт силами читалень повітової філії Т-ва „Просвіта". Участь беруть хори з Ляшок Мурованих, Никулович, Підборець, Підберезець, Глухович і Кукизова, духі орхестри з Малехова і з Підберезець, мандолінова орхестра з Винник, деклямації в супроводі бандури, реферат селянина Мих. Карпінця з Рісної Руської і ін. Акомпаніямент до мельодеклямації обняв бандурист Кость Місевич. Білети в ціні 50 сот., 1, 2 і 3 зол.

На „Рідну Школу" зложили: Вп. п. д-р Альфред Говикович 25 зол., Кооп. Банк „Земля" 25 зол., Вп. п. Ольга і Всч. о. Іван Рудович 20 зол. замісць вінця на домовину бл. п. Ілярія Чапельського. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи". 873

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Подяка.

Управа Українського Національного хору Дмитра Котка цею дорогою складає на руки Всч. Отця Олександра Гвоздецького — пароха в Черневі, сердечну подяку всім симпатичним і гостинним громадянам Чернева за його щирий прийом і приют, яким хор користувався на протязі двох тижнів свойого побуту на відпочинку в Черневі, працюючи над поновленням репертуару і укомплектованням хору новими силами. Ті виґоди, яких хор дізнав в Черневі дякуючи заходам Всч. Отця Гвоздецького у великій мірі причинилися до подолання членами хору всіх труднощів, звязаних з працею в організаційній фазі хору і зістануть надовго незабутніми в глибоко-вдячних серцях наших.

Управа Українського Націон. Хору.